

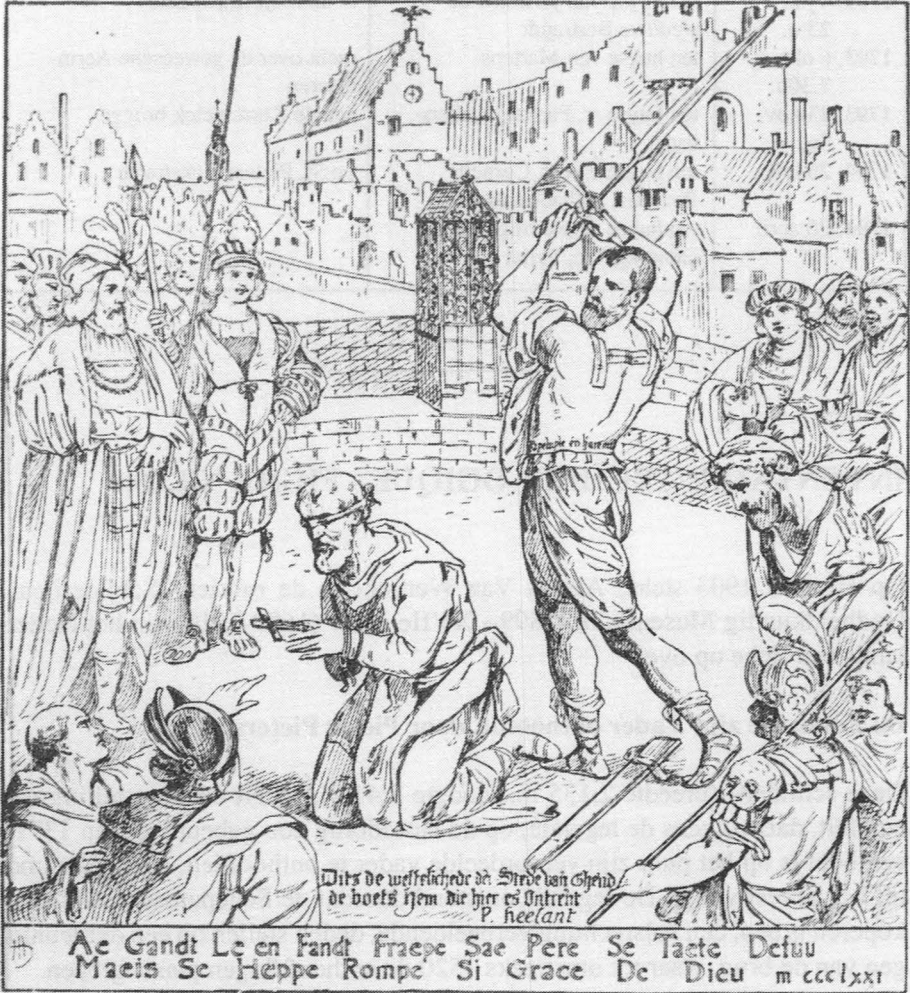
INVENTAIRE ARCHEOLOGIQUE - FICHE NR. 299

Op 10 april 1903 stelde Alfons Van Werveke in de rubriek "Schilderijen - Oudheidkundig Museum, nr. 1899 - XVIIe eeuw (1609-1610)" in het Nederlands een fiche op over

De Zoon, die zijn Vader onthoofdt, door Pieter Pieters

Deze schilderij (breedte 2,135 m.; hoogte 2,41 m.) geeft de voorstelling van een feit, dat, volgens de legende, op de Hoofdbrug zou gebeurd zijn in 1371 : een beul is op het punt zijn veroordeelde vader te onthoofden, als het lemmer uit het gevest vliegt. De legende ontstond doordat de Schepenen in 1371 een koperen groep, een halsrechting verbeeldende, deden stellen op een der leuningen van de brug, waar tot omstreeks 1520 de onthoofdingen plaats grepen.

Het op doek geschilderd stuk stelt voor : de hoofdbrug; als achtergrond het Gravensteen, de Augustijnenkerk, de Lieve en de achterhuizen van het Gewat. Te midden van de brug zit een geblinddoekte grijsaard op de knieën, met een kruisbeeld in de samengebonden handen; hemd en ondervest zijn aan den hals opengevouwen, ten einde den slag van het zwaard niet te belemmeren. Langs de linkerkant van den veroordeelde staat achteraan zijn zoon, de beul, gereed het zwaard neer te zwaaien om den doodelijken slag te geven; maar het lemmer vliegt op hetzelfde oogenblik uit het gevest. Links van de toeschouwer staat de Baljuw met de roede van justitie in de hand, een krijgsman met een speer, nog drie mannen en één vrouw; geheel op den voorgrond het bovenlijf van een krijgsman met een helm van achter gezien en een Franciscanermoonnik, de biechtvader van den veroordeelde, die de linkerhand uitsteekt en den grijsaard moed schijnt in te spreken. Rechts op den voorgrond ziet men het bovenlijf van

twee Romeinse krijgers met een speer, daarachter vier mannen, waarvan drie het wonder met verbazing aanschouwen.

Op den rand van het bovenvest van den zoon (beul) leest men : **Ripeluple en hare Mccclxxi**. De letters **upl** zijn wat ineengewreven, alsof de schilder wilde aanduiden dat ze duister zijn op het model. Onder de vader staat : **Dits de wettelichede der Stede van Ghendt//de boets hem die hier es Ontrent// P. heelant**. Op den band, onder op de schilderij getrokken, leest men het volgende : **Ae Gandt Le en Fandt Fraepe Sae Pere Se Taete Desuu//Maeis Se Heppe Rompe Si Grace De Dieu, m ccc lxxi**.

De schilderij is o.a. merkwaardig doordat ze de oudste duidelijke afbeelding van het Gravensteen geeft : het consistorie met trapgevel en arend, de oude ka-

mers van den graaf en de gravin, de kapel, den meesten toren met plat, kanteelen en hoektorens, daarvoor de gebouwen van de Kasselrij van den Oudburg, den walgang met torens; - de poort van de Munt, leidende naar den grond tusschen Lieve en Gravensteen (niet afgebeeld op onze teekening) en twee huizen van de Hooge-Zonnestraat. Tegen de steenen borstwering van de zeer gewelfde brug loopt een gemetselde bank, waarop het O.-L.-Vrouwenhuisje in een fraai hekwerk; daarvoor hangt een lantaarn ook in vorm van huisje.

De schilderij werd ten jare 1609-1610 aan Pieter Pieters 11 pond grooten betaald en gehangen ten stadhuize in de Schepenkamer van der Keure. Van den schilder zijn, meenen wij, geen bestaande werken nog met zekerheid aan te wijzen. Men weet dat hij het huis *De Belle* op de Hoogpoort (thans nr. 27) bewoonde en o.a. een *Groetenis van Maria* in St-Pieters, een *Kruisdraging* onder de poort van het Gravensteen en een *Salvator* in St-Michiels schilderde. Zie mijn verhandeling *De Hoofdbrug, Bulletin vande Mij van Geschied- en Oudheidkunde*, 7e jaar, blz. 212-234, en, voor P. Pieters, het artikel van den heer V. van der Haeghen in de *Biographie nationale*.
